

11

NIEUWSBRIEF
NOVEMBER
2019

Onafhankelijke

VAKBOND

ECONOMIE

- ◆ Begroting blijft knelpunt
- ◆ Uitgaven ontsporen
- ◆ Kapitaalvlucht blijft hoog
- ◆ Brexit uitgesteld voor verkiezingen
- ◆ Vlaamse conjunctuur

VARIA

- ◆ Wat verandert er in november?
- ◆ Federale verkiezingen 2019
- ◆ Het digitaal referendum
- ◆ Effectentaks ongrondwettelijk
- ◆ Over sofaslapers

ONDERWIJS

- ◆ Wijzigingen wetgeving
- ◆ Werknemers voor de klas?
- ◆ Weyts wil spijbelen aanpakken
- ◆ Onderwijs moet doorgelicht worden
- ◆ Schulden op School

BOEKEN

- ◆ Bevriende vijanden
- ◆ De lagere inkomensklassen
- ◆ Klimaat en sociale rechtvaardigheid
- ◆ Een stralende toekomst
- ◆ Sorry, we missed you

SECTOREN

- ◆ Krijgen jongeren nog pensioen?
- ◆ Bewakingssector voert actie
- ◆ KBC wil zondagwerk
- ◆ Minimumlonen stijgen niet
- ◆ Verpleegsters krijgen meer

ANTIPESTTEAM

- ◆ STOP geweld tegen vrouwen
- ◆ Aanpak jeugdcriminaliteit in NL
- ◆ Het jeugddelinquentierecht
- ◆ Klachten over leerkrachten

Gaat het land in shutdown?

ECONOMIE

◆ Begroting blijft knelpunt

De Europese Commissie spoort ons land in een brief aan meer inspanningen te leveren om het structureel tekort op de begroting terug te dringen. Federaal minister van Financiën Alexander De Croo hoopt dat de Europese vingerwijzing een 'wake-upcall' is om vaart te maken met de regeringsvorming.

De Europese Commissie heeft zich een eerste keer gebogen over de begrotingsplannen voor 2020 van de verschillende lidstaten. Ze concludeert dat niet alle landen hun huiswerk op orde hebben.

Vijf landen kregen een brief uit Brussel met het verzoek de ontwerpbegroting bij te sturen. Het gaat om Frankrijk, Italië, Spanje, Portugal en België. Ook Finland had al een brief gekregen. Het is niet de eerste keer dat België wordt ingedeeld bij de landen die het al jaren niet te nauw nemen met de Europese begrotingsregels.

Omdat de federale regering in lopende zaken is, diende ons land op 15 oktober een begroting met voorlopige twaalfden in. En die plannen zijn niet ambitieus genoeg, concludeert Europa.

Het structureel tekort - de beste graadmeter voor de gezondheid van een begroting - stijgt volgend jaar met 0,3 procent van het bruto binnenlands product (bbp), terwijl er in principe een verbetering moet zijn van 0,6 procent van het bbp per jaar. 'Het probleem is dat de uitgaven volgend jaar veel te fors stijgen', schrijft de Commissie. Er is een stijging van 4,7 procent, terwijl de maximaal toegelaten stijging 1,6 procent is.

Federaal minister van Financiën Alexander De Croo (Open VLD) hoopt dat de Europese brief een 'wake-upcall' is. 'Wie denkt dat men de luxe heeft om met de voeten te slepen, vergist zich schromelijk. Hoe langer men wacht om een volwaardige regering te vormen, hoe meer

begrotingswerk men in te halen heeft en hoe moeilijker het wordt om het budget tijdig weer op orde te krijgen'.

De Croo wijst erop dat 2019 al een 'verloren begrotingsjaar' was. '2020 mag dat niet zijn. Maar dan hebben we tegen eind dit jaar een volwaardige regering nodig', waarschuwt hij.

Naast België krijgen ook Frankrijk, Italië, Spanje en Portugal een tik op de vingers van Europa omdat het structureel tekort op de begroting niet genoeg daalt en de uitgaven te fel groeien. Brussel wijst de Franse regering er bovendien op dat ze niet voldoende inspanningen levert om de staatsschuld terug te dringen.

♦ Uitgaven ontsporen

De Belgische begroting blijft een zorgenkind. Het begrotingstekort heeft veel oorzaken, maar hét probleem is de ontsporing van de uitgaven. Die stijgen van 53,4 naar 54,1 procent van het bbp. Dat is 3 miljard euro meer dan de toename van het bbp.

In de voorbije jaren bleef de stijging van de uitgaven meestal kleiner dan de economische groei. In België wordt dat 'minder meer uitgeven' al gezien als een straffe besparingsoperatie. Volgens de Nationale Bank van België zullen de overheidsuitgaven ook in 2021 sneller stijgen dan de economische groei. Het lijkt dan ook logisch dat een volgende federale regering - die instaat voor 90 procent van de sanering van de overheidsfinanciën - vooral zal moeten besparen aan de uitgavenkant.

Alleen wordt dat met een PS, die op het federale niveau incontournable is, een zeer moeilijke opdracht. Wellicht zal, net zoals in de periode van de regering-Di Rupo (2011-2014), gekeken worden naar nieuwe inkomsten. En dat terwijl België met zijn fiscale druk nog altijd tot de Europese top drie behoort, ondanks belastingverlagingen. Uit de ingediende begroting 2020 blijkt dat de fiscale druk, in 2019 zo'n 47,6 procent van het bbp, volgend jaar niet daalt.

De kans is dus groot dat België in de ranking van de landen met de hoogste belastingdruk opnieuw doorstoot naar de absolute top.

Vorige maand raakte bekend dat het Grondwettelijk Hof de effectentaks naar de prullenmand verwijst, omdat er discriminerende kantjes aan vastzitten.

De 0,15 procent op effectenrekeningen vanaf 500.000 euro geldt voor aandelen, obligaties en beleggingsfondsen, maar niet voor derivaten en vastgoedcertificaten. De inkomsten uit de effectentaks van 2019 worden niet teruggestort, maar voor 2020 loopt de overheid dus inkomsten mis. Er zal dus een bijgestelde versie van de effectentaks moeten komen zodat ook afgeleide producten belast worden.

Neutr-On blijft ijveren voor een rijkentaks van 1% voor een vermogen >1 miljoen euro.

De heffingen op inkomen uit vermogen voor particulieren, de andere vermogensheffingen, de vermogenstransacties en de vennootschapsbelasting kwamen in 2016 uit op 8,2 procent van het bbp, wat hoger is dan de gemiddelde 5,6 procent van het bbp van de eurozone.

Aan de andere kant zijn de opbrengsten uit milieubelastingen in België relatief gering (2,3% van het bbp). Instellingen als de Nationale Bank en het Internationaal Monetair Fonds (IMF) zeggen dat beter via dat fiscale kanaal wordt gewerkt. Al voegen ze er meteen aan toe dat milieubelastingen doorgaans een regressief karakter hebben, wat betekent dat die belastingen meer op financieel zwakkere schouders komen te liggen.

De ongewenste impact daarvan kan de regering verhelpen met compenserende maatregelen, bijvoorbeeld een verlaging van de belasting op arbeid. Daarmee zijn we wel aanbeland bij een

'taxshift bis' en niet bij een verhoging van de fiscale druk. Dat leidt tot de conclusie dat de sanering van de publieke financiën toch eerder aan de uitgavenkant moet gebeuren.

♦ Kapitaalvlucht blijft hoog

63 miljard euro. Zo groot is het vermogen dat Belgen op buitenlandse rekeningen hebben staan. Dat staat in een nieuw Europees rapport over belastingontduiking dat De Standaard kon inkijken. De cijfers hebben betrekking op het jaar 2016. Het gaat niet om bedrijven, maar om particulieren die hun geld in het buitenland hebben geparkeerd.

Die 63 miljard euro komt overeen met 14 procent van het Belgische bruto binnenlands product (bbp). Het hebben van buitenlandse rekeningen is op zich niet strafbaar, zeggen de auteurs van het rapport, maar "illegale praktijken en belastingontduiking blijven het belangrijkste motief". Dat buitenslands vermogen heeft een stevige impact op de -belastinginkomsten van ons land, want volgens het rapport liep België er liefst 2 miljard euro aan -belastinginkomsten mee mis in 2016. Tussen 2004 en 2016 ging het gemiddeld om 2,6 miljard euro aan gemiste belastingen per jaar. België staat daarmee op de zesde plaats binnen Europa. Slechts vijf andere EU-landen -lopen, in verhouding tot hun bbp, nog meer belastingen mis. België scoort wel vaker slecht in dat soort rankings, merkt fiscaal expert Michel Maus op. Volgens hem moet ons land vooral de oorzaken van die belastingontduiking aanpakken, waaronder de belastingdruk. "En dan vooral de ongelijke verdeling ervan".

♦ Brexit uitgesteld door verkiezingen

De Europese Unie geeft het Verenigd Koninkrijk drie maanden extra om een ordelijk vertrek uit de unie te regelen. De Britten kunnen ook eerder dan 31 januari vertrekken, als de goedkeuring van het scheidingsakkoord eerder rond is.

De EU-ambassadeurs van de 27 overige lidstaten hebben ingestemd met het door de Britse premier Boris Johnson gevraagde uitstel van drie maanden. Een brexit zonder akkoord op 31 oktober is daarmee definitief van de baan. Wel moet de regering in Londen het uitstel nog formeel aanvaarden, waarna de Europese Raad (van regeringsleiders) de zaak schriftelijk officieel maakt.

Het Lagerhuis besliste ondertussen dat de Britten op 12 december opnieuw parlementaire verkiezingen zullen houden.

En ook die verkiezingen zorgen nu al voor de nodige commotie.

Waarnemers voorspellen dat de huidige politieke heisa nog maar het begin is van wat mogelijk de hardste, smerigste en meest verdelende verkiezingscampagne gaat worden uit de moderne Britse geschiedenis. Daarnaast willen meer en meer Schotten onafhankelijkheid.

De Britse autoriteiten verwachten op korte termijn problemen op twaalf belangrijke vlakken, waaronder water- en voedselvoorziening, gezondheid, medicijntekort en enorme files bij de grenscontroles. Ook vreest men voor sociale onrust met veel rellen omdat er "protesten en tegenprotesten zullen plaatsvinden in het VK die significante hoeveelheden politiehulpmiddelen zullen in beslag nemen.

♦ Vlaamse conjunctuur

Algemeen kan gesteld worden dat Vlaanderen, hoewel met matige groeiverwachtingen van 1,5% voor zowel 2019 en 2020, nog relatief goed presteert in vergelijking met de andere deelstaten, met de ons omliggende landen en de Eurozone in haar geheel.

De inflatie (index der consumptieprijzen) in 2019 zal met 1,5% op een lager niveau uitkomen in vergelijking met de voorgaande jaren en er wordt verwacht dat deze voor 2020 op 1,4% zal uitkomen. Deze daling zal zich vooral voordoen onder impuls van een daling van de olieprijs, die een stijging van de arbeidskosten meer dan compenseert. Overeenkomstig de maandvooruitzichten voor de gezondheidsindex, zou de huidige spilindex voor de overheidsdiensten en sociale uitkeringen (107,20) worden overschreden in januari 2020. Als gevolg daarvan zouden de sociale uitkeringen in februari 2020 en de diensten van het overheidspersoneel in maart 2020 met 2% aangepast worden aan de gestegen levensduur.

Bovenstaande informatie, aangevuld met aan de conjunctuur gerelateerde indicatoren, bevestigt bovenstaand beeld. Zo werd de indicator van het consumentenvertrouwen in Vlaanderen begin 2019 negatief en bleef deze de gehele periode dalen, net als de meeste componenten van deze indicator. Zo zijn de verwachtingen voor de komende 12 maanden uitgesproken negatiever dan een jaar geleden, dit voor zowel de algemene economische situatie, als de financiële situatie van de Belgische gezinnen. Ook de Vlaamse bedrijfsleiders schatten de huidige economische situatie minder positief in, net als de evolutie in de komende maanden.

De huidige economische situatie in Vlaanderen is nog steeds als positief in te schatten, zeker in vergelijking met de ons omliggende landen en de andere Belgische regio's, maar bovenstaande evoluties doen vermoeden dat we mogelijk aan de (lokale) top van hoogconjunctuur aangekomen zijn en er zijn duidelijke indicaties naar een mogelijke terugval van de economische prestaties in de komende periode.

Niet alle invloeden op de toekomstige economische prestaties zijn in cijfers uit te drukken. Zo zijn er nog vele onzekerheden die de economie negatief kunnen beïnvloeden. Zo zullen afhankelijk van hun afloop of verdere evolutie, zaken zoals de Brexit, de Chinese schuldgroei, de wisselkoersevolving van de euro, geopolitieke tendensen, evoluties op de financiële markten en potentiële handelsconflicten, een effect hebben op de toekomstige economische prestaties van Vlaanderen. Dit maakt dat voorspellingen over de richting en evolutie van de Vlaamse economie met enige voorzichtigheid benaderd moeten worden. Vlaanderen is dan ook een kleine open economie, die voor zijn prestaties zeer hard beïnvloed wordt door evoluties in de wereldeconomie. Voor de brochure:

<https://www.vlaanderen.be/publicaties/vlaamse-conjunctuuranalyse-oktober-2019>

ONDERWIJS

♦ Wijzigingen wetgeving

Inschrijvingsrecht en aanmeldingsprocedures in het secundair onderwijs voor inschrijvingen, *datum van de laatste aanpassing: 25/10/2019*

- Attendering op 25/10/2019: Deze omzendbrief is enkel nog van toepassing op de inschrijvingen voor schooljaar 2019-2020 en schooljaar 2020-2021. Voor de inschrijvingen voor het schooljaar 2021-2022 wordt nieuwe regelgeving voorbereid. De maatregelen in deze omzendbrief worden meegedeeld onder voorbehoud van de definitieve goedkeuring.
- Attendering op 3/09/2019: Er wordt verduidelijkt dat deze omzendbrief enkel nog geldt voor de inschrijvingen voor het lopende schooljaar 2019-2020. De inschrijvingen voor schooljaar 2020-2021 en verder verlopen conform de nieuwe regelgeving. De omzendbrief hiervoor is in opmaak. U wordt via Schooldirect geattendeerd wanneer deze nieuwe omzendbrief wordt gepubliceerd.

Andere omzendbrieven:

<https://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/laatstewijzigingen.aspx>

♦ Werknemers voor de klas?

De chemie- en farmasector wil werknemers enkele uren per week voor de klas zetten, zodat de kloof tussen het onderwijs en de industrie wordt gedicht.

Vlaams minister van Onderwijs Ben Weyts (N-VA) vindt dat een goed idee.

Essenscia, de federatie van de chemie- en farmabedrijven in België, heeft zijn tweejaarlijkse duurzaamheidsrapport gepubliceerd. Daaruit blijkt dat de sector, die in de provincie Antwerpen meer dan dertigduizend mensen tewerkstelt, in de voorbije jaren heel wat inspanningen heeft gedaan om zijn ecologische voetafdruk te verkleinen. Zo lag de uitstoot van broeikasgassen van de sector in 2017 liefst meer dan 10% lager dan in 2010, hoewel de productie is gestegen. Het gebruik van grondwater is in zeven jaar tijd met 9% gedaald.

Ondanks die hoeraberichten beseft Yves Verschueren, gedelegeerd bestuurder van sectorfederatie Essenscia, dat de chemie- en farma-industrie nog veel groener moet worden dan vandaag. “We moeten onze planeet minder belasten”, zegt hij. “Dankzij innovaties levert onze sector al concrete oplossingen voor de klimaatopwarming, zoals betere isolatiematerialen voor energiezuinige huizen of materialen die auto’s lichter maken, waardoor ze minder brandstof verbruiken. Maar we moeten nog een stap verder gaan. Daarom doen we nu bijvoorbeeld onderzoek naar het opvangen van CO₂, om het daarna te hergebruiken”, zegt Yves Verschueren. “We willen in de toekomst ook meer gerecycleerde kunststoffen gebruiken in ons productieproces. Plastic zakjes, drankflesjes en de plastic verpakking van voorverpakte voeding, zouden tot op het niveau van hun molecules moeten worden gerecycleerd.

De nood bij Essenscia om jongeren aan te trekken is hoog, omdat een op de drie werknemers in de chemiesector ouder is dan vijftig jaar. Er komt dus een enorme pensioengolf aan. “Daarom moeten we de kloof tussen het onderwijs en de industrie dichten”, zegt Yves Verschueren. “We leven nu te veel naast elkaar. Een van onze ideeën is om medewerkers uit de industrie enkele uren per week voor de klas te laten staan, zowel in het middelbaar als in het hoger onderwijs. Zij kunnen complexe begrippen vanuit hun eigen ervaring toelichten. Daar moet wel een korte pedagogische opleiding aan voorafgaan. En we hebben ook duidelijke afspraken nodig op financieel en juridisch vlak.”

Vlaams minister van Onderwijs Ben Weyts (N-VA) steunt dat initiatief. “Ik zou graag meer mensen uit de chemische sector voor de klas zien staan”, zegt Weyts. “Leerkrachten die tegelijkertijd tewerkgesteld zijn in een bedrijf, kunnen een grote meerwaarde zijn in een school. We willen de drempels die vandaag nog bestaan om werk- en klasvloer te combineren in kaart brengen en wegwerken.”

♦ Weyts wil spijbelen aanpakken

Ben Weyts, de nieuwe Vlaamse minister van Onderwijs in de regering-Jambon, wil het spijbelen harder aanpakken, ook het klimaatspijbelen. Onder minister Crevits konden de klimaatspijbelaars nog op de steun van de minister van Onderwijs rekenen.

"Voor spijbelen bestaat er nu eenmaal geen enkele goede reden. Een rood licht is altijd een rood licht en spijbelen is altijd spijbelen. Het mag niet", zo zegt Michaël Devoldere, woordvoerder van minister Weyts in De Standaard. Hoe het kabinet van de minister concreet zal optreden tegen alle vormen van spijbelen is nog niet geweten.

In het regeerakkoord van de Vlaamse regering staan drie opmerkelijke woorden over spijbelen. 'We voeren een actief beleid tegen alle vormen van spijbelen', staat op bladzijde 24. Tegen alle vormen van spijbelen. Ook klimaatspijbelen? 'Ja', bevestigt Michaël Devoldere, woordvoerder van Vlaams minister van -Onderwijs Ben Weyts (N-VA). 'Dat zinnetje is in de eerste plaats geschreven met het luxeverzuim in gedachten: het jaarlijks weerkerende fenomeen van mensen die vinden dat de schoolvakantie voor hen iets vroeger mag beginnen. Maar klimaat-spijbelers vallen er ook onder. Voor spijbelen bestaat er nu eenmaal geen enkele goede reden. Een rood licht is altijd een rood licht en spijbelen is altijd spijbelen. Het mag niet.'

In het vorige regeerakkoord – in het pre-klimaatmarstijdperk dus – klonk het nog zo: 'Om het aantal spijbelaars terug te dringen, maken we verder werk van preventie en een sneller optreden tegen spijbelgedrag.' En in het akkoord voor de regeerperiode 2009-2014 stond het als volgt: 'Het spijbelactieplan wordt verder uitgevoerd en, waar mogelijk, versterkt.'

Daarmee lijkt een einde te komen aan de ministeriële steun voor klimaatspijbelaars. Voormalig Vlaams minister van Onderwijs Hilde -Crevits (CD&V) liet in maart nog verstaan dat ze deelname aan de klimaatmarsen steunde. 'Deelname aan de manifestatie is een extra-muros-activiteit', verduidelijkte ze toen in een schriftelijke boodschap aan de Vlaamse scholen. De klimaatmars is 'gekoppeld aan het pedagogische -project, de onderwijsdoelen en het leerprogramma'. Daarop verplichtte een aantal scholen zelfs de deelname van hun leerlingen aan de betoging.

Dat de nieuwe onderwijsminister Ben Weyts (N-VA) hier klare wijn wil schenken, mag dus niet verbazen. Al weet zijn kabinet nog niet hoe het dat zal aanpakken. 'Het is nog te vroeg om details concreet te maken', aldus woordvoerder Devoldere.

Maar spijbelen mag niet, klinkt het duidelijk op het kabinet-Weyts. En daarom zijn de klimaatspijbelaars ook geregistreerd als "onwettig afwezig".

Anuna De Wever, die het klimaatprotest in België trekt, noemt de wending in het regeerakkoord 'kinderachtig en rampzalig'. 'Wereldwijd komen miljoenen jongeren op straat om een globaal en ambitieus klimaatbeleid te eisen.

En wat is de reactie van de Vlaamse regering? Ze laat de internationale klimaatambitie los en treedt strenger op tegen spijbelen. Ze hebben de boodschap écht niet begrepen. Het is belachelijk dat Vlaanderen blijft wegstijven. Hoe moeten we onze politici nog serieus nemen?'

Anuna De Wever is op dit moment op weg naar COP25, de klimaatconferentie die begin december in Madrid zal plaatsvinden nadat Chili afhaakte.

◆ Onderwijs moet doorgelicht worden

De zorgnoden in Vlaanderen zijn groot en nemen nog toe. Sociale ondernemingen in bijvoorbeeld de kinderopvang, of de zorg voor mensen met een handicap, staan klaar om een tandje bij te steken. Maar het moet wel mogelijk zijn, zegt Patrick Vander Weyden, algemeen directeur van SOM, de federatie van sociale ondernemingen. Het regeerakkoord geeft reden tot bezorgdheid.

Vlaanderen telt vandaag honderden sociale ondernemingen. Kinderen met leer- en gedragsstoornissen, jongeren en volwassenen met een handicap, kinderen in zeer problematische thuissituaties, ouderen die hulp nodig hebben of de tienduizenden kinderen die dagelijks hun weg vinden naar de kinderdagverblijven, het is maar een greep uit het aanbod van de sociale ondernemingen. Deze ondernemingen worden sociaal genoemd omdat ze maatschappelijke problemen willen oplossen of sociale noden willen lenigen. Sociale ondernemingen keren geen winsten uit aan aandeelhouders, maar investeren hun middelen in goed opgeleid personeel en zorg van de hoogste kwaliteit.

De nieuwe coalitie sloot een nieuw regeerakkoord waarin het toekomstig sociaal ondernemingsklimaat voor Vlaanderen wordt geschetst. Het centraal plaatsen van de cliënt, het efficiënter omspringen met middelen en personeel en het stimuleren van innovatie, kunnen we alleen maar toejuichen. Dat zijn bovendien evidente opdrachten voor elke sociale onderneming.

Maar er is ook reden tot bezorgdheid. Sociale ondernemers verwachten van de overheid eigenlijk hetzelfde als alle andere ondernemers: een stabiel, transparant én duidelijk ondernemingsklimaat. Ook een sociale onderneming kijkt naar de toekomst en wenst een aantal garanties die noodzakelijk zijn om zich verder te kunnen ontwikkelen.

Belangrijk is bijvoorbeeld dat engagementen en afspraken die de vorige regering maakte, worden nagekomen. Uit de begrotingstabellen van de nieuwe regering kunnen we aflezen dat dit niet gebeurt. Zo zal de ongelijke verloning tussen personeelsleden in voornamelijk nieuwe kinderdagverblijven en de traditionele kinderdagverblijven niet meteen verdwijnen, hoewel eerder werd beloofd deze verschillen tegen 2020 weg te werken. Het loonverschil heeft te maken met een verschillend statuut, dat - kort door de bocht - enkel afhankelijk is van de datum van oprichting van het kinderdagverblijf.

De privatisering van de zorg zou wel eens kunnen leiden tot een race to the bottom.

De verschillende kinderdagverblijven doen net hetzelfde maar het personeel wordt anders verlood. Het is ons een raadsel hoe men het verschil in verloning van twee kinderverzorgsters of -verzorgers met precies dezelfde kwalificaties en anciënniteit, die echter werken in een kinderdagverblijf met een verschillend statuut, kan blijven verantwoorden. Dat loonverschil kan maar liefst oplopen tot 1000 euro bruto per maand.

Dat leidt tot oneigenlijke concurrentie en daarom helaas tot grote kwaliteitsverschillen tussen kinderdagverblijven. De beste kinderopvoedsters worden immers weggekaapt door kinderdagverblijven die de hoogste lonen kunnen betalen. Als de belofte om die lonen op hetzelfde niveau te brengen niet wordt nagekomen, dan kunnen we nauwelijks spreken van een overheid die een gunstig, duurzaam en kwaliteitsvol ondernemingsklimaat stimuleert.

Een beleid dat het sociaal ondernemen vergemakkelijkt - of beter nog: stimuleert - en dat sociale ondernemingen toelaat om een divers aanbod te ontwikkelen, is op dit moment afwezig. Nog een voorbeeld. Een volwassene met een handicap die een beroep wil doen op zowel thuishulp als professionele vrijetijdsbesteding zal daarvoor verschillende sociale ondernemingen moeten aanspreken. Het is immers niet mogelijk dat één sociale onderneming voor een klant met een handicap zelf afspraken maakt met andere ondernemingen. Dat is natuurlijk jammer voor de klant, want die moet met verschillende ondernemers in overleg gaan. Dat is lastig, ingewikkeld en tijdrovend. Voor de onderneming is het eveneens frustrerend omdat ze de klant niet ten volle kan helpen, zelfs als ze dat zou willen. Het mag gewoon niet.

Als het de uitdaging is - en dat moet het zijn - om meer vanuit de klant en zijn of haar zorgnoden te vertrekken, dan moeten sociale ondernemingen vlot kunnen samenwerken. Je kan immers pas de dienstverlening voor de klant verbeteren, als je met elkaar kunt samenwerken. Samenwerking zal ook de efficiëntie verhogen en precies dat is de bedoeling. De klant kan in dat geval een onderneming aanspreken met verschillende zorgvragen, en de onderneming zoekt naar een oplossing. Het is een variant op het één-loketsysteem dat bij de meeste gemeentebesturen al een hele tijd in voege is. Je schuift niet nodeloos aan bij verschillende loketten, één loketbediende zorgt ervoor dat je geholpen wordt. Ook bij sociale ondernemingen zorgt zo'n systeem ervoor dat de klant vlotter geholpen wordt. Het stimuleert ook de innovatie bij sociale ondernemingen, want samenwerking vergt uiteraard een heel nieuwe aanpak. De complexe regelgeving die vandaag bestaat, remt deze gunstige evoluties af en het regeerakkoord vertelt niet hoe deze complexiteit zal worden weggenomen.

Tenslotte maakt het Vlaams regeerakkoord een belangrijke opening naar commerciële spelers in de zorg, zonder duidelijkheid te verschaffen hoe een gelijk speelveld tussen sociale ondernemers en commerciële ondernemingen zal worden gecreëerd. De loon- en arbeidsvoorwaarden en de kwalificatievoorwaarden van personeelsleden zijn fundamenteel hoger in de vergunde sector, zeg maar de huidige 'sociale ondernemingen'.

Commerciële ondernemingen kunnen lagere lonen uitbetalen en hoeven niet hetzelfde gekwalificeerde personeel te hebben. Deze privatisering van de zorg zou wel eens kunnen leiden tot een race to the bottom, met steeds lagere lonen en steeds beperktere kwaliteitsvereisten voor zorgverstrekkers. Dat is niet enkel nefast voor werknemers in de zorgsector, maar uiteraard ook voor de klant die afhankelijk is van die zorg. Wie terecht komt bij de commerciële sector riskeert geconfronteerd te worden met minder kwaliteit én personeel dat werkt aan lagere lonen en onder slechtere arbeidsvoorwaarden. Om dat te verhinderen en het kwaliteitsniveau voor de klant hoog te houden, moet het vergunningsbeleid voor alle zorg- en welzijnsaanbieders hetzelfde zijn.

Wij pleiten voor een welzijnsbeleid dat innovatie stimuleert en ondersteunt. De zorgnoden in Vlaanderen zijn, onder meer door verdere vergroening en vergrijzing, enorm groot. En laten we eerlijk zijn, die noden kunnen nooit helemaal door het overheidsbudget worden opgelost. Daarom zijn innovatie, creatieve organisatie en financiering in de sector van het sociale ondernemen noodzakelijk. Sociale ondernemingen willen niet enkel mensen bijstaan, ze willen ook een kwaliteitsvolle partner van de overheid zijn. Maar dan moet de liefde van beide kanten komen en moet de overheid het sociale ondernemen ook alle kansen geven.

Bron: Patrick Vander Weyden

Algemeen Directeur SOM, de federatie van sociale ondernemingen

♦ Schulden op School

SOS Schulden Op School vzw gaat uit van het feit dat armoede een complex gegeven is waarbij verschillende levensdomeinen getroffen worden, ook onderwijs. Kosten op school kunnen dan ook een drempel zijn en uitsluiting in de hand werken. Er zijn uiteraard ook ouders die uit onwil hun schoolrekening niet betalen. We pleiten voor een menswaardige aanpak van onbetaalde schoolrekeningen: een aanpak die rekening houdt met het gezin en die maximaal bouwt aan gelijke onderwijskansen. Dit wil zeggen: hard voor wie niet wil betalen, maar zacht voor wie niet kan betalen.

En dan moet je nog voor sommige scholen ook opletten, want zo'n 44 procent van de ouders met kinderen in de lagere school betaalt voor materiaal dat scholen in principe gratis moeten aanbieden. Het gaat onder meer over schoolboeken, fotokopieën en rekenmachines. Ook de maximumfactuur wordt soms overschreden. "Sommige scholen spuien bewust mist over de aankoop van schoolmateriaal", zegt Johan Van Biesen, voorzitter van SOS Schulden op School.

170 euro in de kleuterklas, en 449 euro in de lagere school. Zoveel kost het om een kind een jaartje les te laten volgen in het basisonderwijs. Dat blijkt uit een studie van het Steunpunt Onderwijsonderzoek. Ken je ouders die het moeilijk hebben met schoolfacturen, verwijst ze dan door naar het Steunpunt.

Voor meer info:

<https://www.schuldenopschool.be/visie>

SECTOREN

♦ Krijgen jongeren nog pensioen?

De helft van de jongeren rekent op termijn niet meer op een wettelijk pensioen, zo blijkt uit een nieuwe bevraging van het VBO. De werkgeversorganisatie concludeert dat er weinig vertrouwen is in de overheid om belangrijke kwesties te tackelen zoals pensioenen en mobiliteit.

Een bevraging van onderzoeksbureau iVOX bij 814 werkende en studerende jongeren (17-28 jaar), besteld door het VBO, toont dat jongeren niet naar de instellingen kijken om enkele belangrijke knopen te ontwarren. De helft van de jongeren denkt dat de wettelijke pensioenen niet meer gefinancierd zullen worden op het moment dat zij op pensioen gaan. Over dat moment denkt acht op de tien trouwens dat het later dan de huidige pensioenleeftijd van 67 jaar zal zijn.

Een andere vaststelling is dat jongeren gewillig blijven om de auto naar het werk te nemen. Bijna zeven op de tien verkiest dat vervoersmiddel. Bij de keuze tussen een bedrijfswagen, de terugbetaling van openbaar vervoer of een fietsvergoeding kiest drie op de vijf voor de eerste optie. Slechts 6 procent is bereid langer dan een uur te pendelen. Volgens het VBO, voorstander van de invoering van een mobiliteitsbudget, gaan jongeren ervan uit dat de overheid niet in staat is om de fileproblematiek op te lossen.

Wel wijst VBO-voorzitter Pieter Timmermans erop dat jongeren zich flexibel en ambitieus opstellen. Zo is ongeveer driekwart van de jongeren overtuigd van het belang van levenslang leren. "De wil om up-to-date te blijven, zit ingebakken bij jongeren. Ondernemerschap wordt als een belangrijke ambitie naar voor geschoven, ook binnen een bedrijf", zegt Timmermans. Hij maant de overheid aan om het onderwijs beter af te stemmen op de noden van de arbeidsmarkt, zoals digitalisering.

Ook de oudere Belgen hebben maar weinig vertrouwen in het wettelijk pensioen: nauwelijks 6 procent van de toekomstig gepensioneerden ervan overtuigd dat die eerste pensioenpijler zal volstaan om de gewenste levensstandaard te kunnen bewaren.

Volgens een onderzoek maakt 64 procent van de Belgen zich zorgen over de financiële situatie tijdens zijn of haar toekomstig pensioen. Meer dan de helft (56 procent) rekent niet op een pensioen van de overheid. En slechts 6 procent denkt dat dit wettelijk pensioen zal volstaan om de levensstandaard te behouden.

Maar slechts een minderheid (43 procent) van de ondervraagden denkt dat ze die financiële reserve opgebouwd zullen hebben wanneer ze de pensioengerechtigde leeftijd bereiken. En 38 procent vreest zelfs volledig zonder geld te komen zitten tijdens het pensioen.

Ondanks die grote mate van ongerustheid, onderneemt maar een kleine minderheid zelf actie om de nodige reserves op te bouwen. Het pensioensparen is wel populair: 65 procent doet dat, maar dan vooral om fiscale redenen. Tot slot verwacht 6 op 10 jonge Belgen (onder de 35 jaar) dat ze na hun pensionering nog zullen moeten bijverdienen. Bron: onderzoeksbureau Indiville.

Lees ook:

https://www.1500netto.be/veelgestelde_vragen?utm_campaign=191030_faq_nl&utm_medium=email&utm_source=pvdaptb

♦ Bewakingssector voert acties

"Ik ben al 20 jaar een vakbondsafgevaardigde in de sector van de bewaking en ik heb daar nog nooit zo'n actie gezien." Dit is wat een vakbondssecretaris in de ochtend van 22 oktober zei tijdens een bijeenkomst van 500 bewakingsagenten voor het NAVO-gebouw in Brussel, waartoe het gemeenschappelijk vakbondsfront had opgeroepen.

In antwoord op een oproep van de vakbonden kwamen tussen 5 en 9 uur 's morgens 500 bewakers bijeen voor het hoofdkwartier van de NAVO in Haren, in de Brusselse rand. Ze spreken verschillende talen, maar ze begrijpen elkaar want ze denken hetzelfde. De actie kwam er omdat de onderhandelingen over een sectorale cao muurvast zaten.

"De werknemers van de sector hebben er hun buik van vol", zei een afgevaardigde. "Ik werk hier al 8 jaar en ik heb mijn loon nauwelijks zien stijgen. Om nog maar te zwijgen van het feit dat de directie ons steeds meer als pionnen behandelt, ze verplaatsen ons naar waar ze willen, wanneer ze dat willen. Bewaking is heel simpel: we zijn superflexibel en de klant is altijd koning. En ondertussen tellen de werkgevers hun centen."

Sinds begin juni onderhandelt men met de werkgevers over betere arbeidsomstandigheden, meer respect en vooral een beter loon. Tot nu vergeefs. De vertegenwoordigers van de werkgevers blijven doof voor de eisen en weigeren het belachelijke plafond van een loonsverhoging van 1,1 procent te verbreken. De werknemers laten zich niet doen, temeer omdat ze voor zaterdag- en zondagwerk ook maar een minieme compensatie krijgen. Die premie ligt momenteel op 15% voor zaterdagwerk, 20% voor zondagwerk, 30% voor een feestdag en 22,5% voor nachtarbeid. In de meeste andere sectoren is de zondagspremie 100% van het loon. Ook het werk van een bewaker is verre van evident. Ze werken vaak in lange shifts (soms tot 12 uur) en de uurroosters zijn flexibel en onderbroken.

Flexibiliteit moet de uitzondering blijven en mag niet de norm worden. We werken om te leven, we leven niet om te werken. Er moet echte vrijheid komen om over de lonen te onderhandelen, we mogen niet opgesloten blijven in het keurslijf van de wet van 1996 die een "loonnorm" oplegt. Uit de getuigenissen van de actievoerders blijkt dat zelfs een verhoging van 1,1% niet volstaat om de zaterdag-, zondag- en feestdagenpremies op het niveau van andere sectoren te brengen. Bron: PVDA

♦ KBC wil zondagwerk

De onderhandelingen over een nieuwe cao met werkzekerheidsgarantie voor de 14.000 werknemers bij KBC zijn al een maand geblokkeerd. De reden? KBC wil beginnen met een experiment met zondagwerk.

Eind dit jaar loopt de werkzekerheidsgarantie af voor de 14.000 werknemers bij bankreus KBC. En voorlopig ziet het er niet naar uit dat directie en vakbonden snel een akkoord zullen vinden om die aflopende cao te verlengen, schrijft De Tijd. De gesprekken daarover liggen namelijk al meer dan een maand stil. En het ziet er voorlopig niet naar uit dat die gesprekken snel zullen worden hervat.

Het voornaamste probleem is onenigheid over het voorstel van de KBC-directie om de onderhandelingen over een nieuwe cao te koppelen aan een experiment met zondagswerk. Daarbij zou een klein team van vrijwilligers in het callcenter vragen moeten beantwoorden van klanten die op zondag op de KBC-website surfen.

Een experiment dat op weerstand stuit bij de liberale ACLVB en de socialistische BBTK. Met name voor de liberale vakbond is de koppeling met zondagswerk een brug te ver. 'Dit is een paard van Troje. Als we dit toelaten, is het een kwestie van weken of zelfs dagen voor ook andere banken met gelijkaardige voorstellen over werk op zon- en feestdagen op de proppen komen', zegt een afgevaardigde voor de bankensector van de ACLVB in De Tijd.

Alleen ACV is wél bereid om met de KBC-directie over zondagswerk te praten. Maar dat is onvoldoende. Aangezien het akkoord van de drie grote vakbonden nodig is om zondagswerk goed te keuren, liggen de gesprekken over een nieuwe cao voorlopig stil.

Op de vraag of de sociale verkiezingen in mei volgend jaar hun schaduw vooruitwerpen bij KBC, antwoordt Dirk De Backer bevestigend aan De Standaard. 'Dat heeft er volgens mij zeker mee te maken. Ik hoop alleen maar dat de weigering om over een klein experiment met zondagswerk te praten, de weg niet voorbereidt naar een nieuw sociaal bloedbad', waarschuwt hij.

Begin september kondigde KBC al een herstructurering aan waarbij de komende drie jaar 1.400 banen worden geschrapt in België, weliswaar zonder gedwongen ontslagen.

♦ Minimumlonen stijgen niet

De minimumlonen in ons land gaan voorlopig niet omhoog. Het federaal bureau van de socialistische vakbond ABVV heeft dinsdag een voorstel over een verhoging met 1,1 procent afgewezen, wegens onvoldoende.

Dat betekent dat in de Nationale Arbeidsraad (NAR), die straks bijeenkomt, geen verhoging van de minimumlonen kan worden doorgevoerd. Daarvoor is groen licht van het ABVV nodig. Een verhoging van de minimumlonen was al afgesproken in het vorig jaar bereikte loonakkoord, maar passeerde niet bij het ABVV. De socialistische vakbond vond de voorgestelde verhoging met 1,1 procent te weinig. Nieuw overleg vorige week tussen vakbonden en werkgevers leverde niets op. En dinsdag heeft het federaal bureau van het ABVV nog maar eens een verhoging met 1,1 procent afgewezen. 'Een aalmoes', zo noemt het ABVV de geplande verhoging met 1,1 %. Nog voor het ABVV is er te veel onduidelijkheid over verdere stappen in een verhoging van de minimumlonen. De vakbond vindt het ook niet kunnen dat er een ander dossier wordt gekoppeld aan de minimumlonen, met name dat van de opzegtermijnen van de werknemers. De andere vakbonden zijn wel vragende partij voor een verhoging met 1,1 procent. ACV-voorzitter Marc Leemans noemde de houding van het ABVV eerder al 'onbegrijpelijk'. Door het uitblijven van een akkoord loopt het verlies voor de 68.000 werknemers met een minimumloon op tot 90 euro.

♦ Verpleegsters krijgen meer

Ophef in de Kamer. De oppositie stemt niet zomaar in met de begroting van de (ex-)regering en steunt een amendement van PVDA. Daardoor haalt de beweging van de 'blouses blanches', de "witte woede" een eerste slag thuis. Verpleegkundigen krijgen de komende twee maanden 67 miljoen euro extra om de grootste noden te lenigen. Na die stemming doken nogal wat vreemde argumenten op.

Sinds eind vorig jaar heeft ons land geen federale regering met volle bevoegdheden meer. Sinds de verkiezingen steunt de regering nog op 38 zetels in het parlement. De federale overheid draait door al een jaar op voorlopige twaalfden. Dat betekent dat er elke maand exact evenveel mag uitgegeven worden als een jaar eerder. Die voorlopige twaalfden worden in het parlement om de twee maanden goedgekeurd voor de periode die volgt.

Donderdagavond moest het parlement zich buigen over de maanden november en december. Doordat een amendement ingediend door PVDA onverwacht een meerderheid achter zich kreeg, komt er volgende week een extra zitting van het parlement. Volgens het reglement van de Kamer moet er immers vijf dagen zitten tussen de goedkeuring van een amendement en de stemming over het geheel. In De Standaard klinkt het dan dat het parlement overuren moet kloppen om een shutdown (het stilvallen van de overheid) te vermijden. In de praktijk is dat iets minder dramatisch. Het betekent gewoon dat parlementsleden tijdens de herfstvakantie een paar uur zullen moeten opdraven.

De ophef over dat amendement is merkwaardig. CD&V en Open VLD fulmineren.

'Onverantwoord', klinkt het. Blijkbaar verwacht de restregering dat de oppositie elke twee maanden braaf het regeringsbeleid ondersteunt. Zeker het argument dat Servais Verherstraeten, fractieleider van CD&V, bovenhaalt, is opmerkelijk: "op het ogenblik dat de effectentaks door het Grondwettelijk Hof is vernietigd en Europa ons zegt dat we niet goed bezig zijn. Dat is met vuur spelen naar de komende generaties toe".

De vorige regering liet de begroting ontsporen en de laatste kleine poging om de vermogens mee te laten betalen sneuvelde. CD&V probeert dat nu blijkbaar in de schoenen te schuiven van de oppositie. Nog iets over die effectentaks die afgeschoten werd door het Grondwettelijk hof. Die moest 254 miljoen euro opbrengen. Het was het laatste strohalmpje van de regering om iets te doen op vlak van fiscale rechtvaardigheid.

Dat de effectentaks zou sneuvelen bleek vanaf het begin de bedoeling. Dat valt toch af te leiden uit een tweet van de woordvoerder van de N-VA-kamerfractie. "Ik was 100% tegen deze schandalige belasting uit de koker van de Franstalige liberalen, maar inderdaad: de redenering dit deze toch zou vernietigd worden heeft wss meegespeeld in de aanvaarding van het compromis", zo tweette Bram Bombeek vorige week.

N-VA dat zich deze keer weer aan de kant van de regering schaarde die ze vorig jaar met slaande deuren verliet, fulmineert vooral over de stemmen van Vlaams Belang. Peter De Roover had het over het doorbreken van het cordon sanitaire. Een boodschap die vlot overgenomen werd door Newsmonkey.be. De waarheid is iets anders. In de Kamer stemden 76 voor, 53 tegen en 6 (CDH en Défi) onthielden zich. Het VB heeft 18 zetels. De regering en N-VA hadden dus absoluut alle VB-stemmen nodig om het amendement tegen te houden. Uit de notulen van het parlement blijkt dat VB zich aanvankelijk wou onthouden. Ook in dat geval was het amendement er doorgeraakt. Dat komt vooral doordat maar liefst 10 leden van de (ex-)regering hun kat stuurden naar het parlement.

In de Vlaamse mediaberichtgeving ontbreekt ook nogal wat context over het amendement. Dit komt niet zomaar uit de lucht vallen. Begin juni dook er een nieuw sociaal fenomeen op: les blouses blanches. Het is een beweging van zorgend personeel dat aan de alarmbel trekt over de belabberde werkomstandigheden in de sector. Donderdag kwam het zelfs tot een staking. Die beweging kreeg de afgelopen nogal wat aandacht in de Franstalige media.

In een edito van een lokale nieuwszender werd deze opflakking van witte woede zo geduid: “De verpleegkundigen zijn het spuugzat en aan het einde van hun latijn: het drukken van de kosten, de helse uurroosters, de druk die leidt tot burnouts, het ziekteverzuim dat de druk nog verhoogt bij zij die overeind blijven.”

De verbetering van de blouses blanches lijkt op die van de gele hesjes in Frankrijk. Onversaagd voeren ze actie en eisen ze respect voor hun werk. De beelden van het verzorgend personeel dat elke week postvat aan de uitgang van ziekenhuizen met hun witte zorgjassen die ze volkrabbelen met verontrustende boodschappen maken duidelijk indruk aan Franstalige kant.

Door het amendement van PVDA krijgt de ziekenhuissector nu 67 miljoen extra voor twee maanden. In het amendement wordt dat ook een ‘fonds voor de blouses blanches’ genoemd. Verder wordt verwezen naar een studie van sectororganisatie Verso die stelt dat er 46.000 extra verpleegkundigen nodig zijn om in 2026 dezelfde kwaliteit te garanderen.

In 2017 werd trouwens na lang onderhandelen en actievoeren een sociaal akkoord afgesloten in de federale zorgsector. Het akkoord werd echter nooit uitgevoerd wegens een gebrek aan middelen. Met die extra 67 miljoen kunnen vakbonden, overheid en werkgevers nu wel eindelijk aan de slag. Bron: De wereldmorgen

VARIA

♦ Wat verandert er in november?

Zoals elke maand veranderen er ook nu weer enkele zaken. Hierbij een overzicht.

• **Leeftijdslimiet voor rokers naar 18 jaar**

De verkoop van tabaksproducten, zoals sigaretten, roltabak en e-sigaretten, aan minderjarigen is vanaf 1 november verboden. De leeftijdslimiet wordt zo opgetrokken van 16 naar 18 jaar.

Het verkoopverbod zal niet onmiddellijk tot bijkomende controles leiden. “Het is ook niet de bedoeling om verkopers meteen te sanctioneren. In eerste instantie zullen we vooral waarschuwingen geven”, zegt Paul Van den Meerssche, het hoofd van de inspectiedienst. “We verwachten wel dat de controles eenvoudiger zullen worden, omdat we met homogonere groepen zitten bij controles aan bijvoorbeeld secundaire scholen”.

Tegelijkertijd wordt er nog gewaarschuwd voor het gebruik van de e-sigaret

België was een van de weinige Europese landen waar de verkoop van tabaksproducten aan minderjarigen nog werd toegelaten.

• **Voorschriften voor geneesmiddelen drie maanden geldig**

Voorschriften voor geneesmiddelen zullen vanaf 1 november standaard nog drie maanden geldig zijn. De voorschrijvende arts krijgt wel de mogelijkheid om die termijn in te korten, of te verlengen tot maximaal een jaar.

Tot nu toe bleven voorschriften voor geneesmiddelen onbeperkt geldig. Een patiënt kon vele maanden later nog altijd bij de apotheker langsgaan om een medicijn af te halen. Maar voor de terugbetaling gold dan weer een iets ingewikkeldere logica. De ziekteverzekering kwam enkel tussenbeide als het geneesmiddel aangeschaft werd vóór “het einde van de derde maand die volgt op de voorschrijfdatum”.

Voor de terugbetaling van het geneesmiddel geldt dezelfde regeling. De standaardtermijn bedraagt drie maanden, tenzij de voorschrijvende arts anders heeft aangegeven. De nieuwe regeling geldt zowel voor de papieren als de voor elektronische voorschriften.

- **Armen kunnen minimumlevering aardgas aanvragen**

Mensen in Vlaanderen die onvoldoende geld hebben om hun aardgasbudgetmeter op te laden, kunnen vanaf 1 november opnieuw een minimale aardgaslevering aanvragen bij het OCMW van hun gemeente.

Wie een budgetmeter heeft voor aardgas, maar echt geen geld heeft om die op te laden, kan in de wintermaanden toch een minimale levering aardgas krijgen. Vanaf 1 november tot en met 31 maart 2020 kunnen zij elke halve maand bij het OCMW een financiële tussenkomst voor een minimale aardgaslevering vragen.

OCMW's doen eerst een sociaal onderzoek om na te gaan of de hulpvraag van hun cliënt gegrond is.

- ♦ **De federale verkiezingen 2019**

Op zondag 26 mei 2019 trokken alle meerderjarige Belgen naar de stembus voor de verkiezingen voor het Europees parlement en de regionale parlementen.

Hoe is de stand van zaken?

Premier Charles Michel, die in december voorzitter wordt van de Europese Raad, heeft zijn plaats afgestaan aan Sophie Wilmès. Zij wordt de nieuwe premier van de federale regering van lopende zaken.

De preformateurs Rudy Demotte en Geert Bourgeois proberen ondertussen verder te onderhandelen over de inhoud van een politiek project in een poging om een regering met de PS en N-VA op de been te brengen.

“Maar het gaat niet vooruit, want er ontbreekt een gevoel van urgentie”, zei Wilmès.

“Er zijn nog geen echte gesprekken over de inhoud geweest. Het is dus ook moeilijk om een mislukking van die onderhandelingen vast te stellen, tenzij één van beide partijen toegeeft dat het onmogelijk is te praten met de andere. Maar dan moet men dat zeggen”, vervolgde ze.

Vorige maand stemde de Kamer over de kredieten voor november en december. Met de steun van socialisten, groenen en Vlaams Belang slaagde de PVDA erin om een amendement te laten goedkeuren dat extra geld voorziet voor de zorgsector. Door dat amendement moest de Kamer uit vakantie terugkeren om de noodbegroting definitief goed te keuren.

Bij de partijen van de regering in lopende zaken, MR, CD&V en Open Vld, viel deze week te horen dat het amendement wellicht toch dode letter blijft. PVDA eist echter dat het amendement wel degelijk wordt uitgevoerd.

Om hun eis kracht bij te zetten heeft de PVDA actie gevoerd voor extra middelen in de zorg. De PVDA vraagt dat haar goedgekeurde amendement op de noodbegroting - dat 67 miljoen euro extra voorziet voor de zorgsector - uitgevoerd wordt. PVDA zal opnieuw actie voeren als het amendement dode letter blijft.

Aangezien er nog geen nieuwe regering is die een gewone begroting kan opstellen, werkt de overheid momenteel met voorlopige kredieten. Het parlement moet die noodbegroting om de paar maanden opnieuw goedkeuren. Anders worden alle kredieten geblokkeerd. Er zouden dan even geen transacties kunnen gebeuren die een impact kunnen hebben op de federale

begroting, zoals het aankopen van goederen. Deze zogenaamde shutdown zou duren tot de wet op de voorlopige twaalfden door de koning is getekend en alle kredieten voor november en december zijn ingeschreven in het boekhoudsysteem van de overheid. Normaal gezien was er tijd genoeg om een shutdown te vermijden, maar wegens de feestdag van 1 november, zouden tot na het weekend tijdelijk alle federale kredieten geblokkeerd worden.

Shutdown?

Maar zover is het niet gekomen want koning Filip heeft de noodbegroting toch nog tijdig kunnen ondertekenen waardoor de shutdown vermeden werd.

♦ Het digitale referendum

Het stadsbestuur van Kortrijk hield vorige maand een digitaal referendum. Net geen 10.000 Kortrijkzanen brachten een stem uit in het allereerste digitale referendum in ons land.

Er zijn natuurlijk al meerdere volksraadplegingen gehouden via facebook, politics, ...maar die kregen geen aandacht.

In Kortrijk ging het over het organiseren van een maandelijkse autovrije zondag in de binnenstad. 57 procent stemde tegen. Het voorstel gaat dus niet door.

Tot en met zondag 20 oktober konden alle Kortrijkzanen via hun computer, smartphone of tablet stemmen over het al dan niet invoeren van een maandelijkse autovrije zondag in het centrum van Kortrijk. Elke inwoner kreeg daarvoor begin oktober een brief, met een unieke code, waarmee hij/zij kon inloggen en stemmen op de website.

Burgemeester Vincent Van Quickenborne toont zich opgetogen over het aantal deelnemers. Voor een geldig referendum was de lat op 2.000 stemmers gelegd. 'Dit is een bewijs dat basisdemocratie en directe democratie werkt', zegt hij.

'Het debat leeft ook, overal werd er over mobiliteit gesproken in onze stad.'

Uiteindelijk stemde 57 procent van de kiezers tegen het voorstel. 'De uitslag is zeer helder', zegt Vanquickenborne. De mensen hebben duidelijke taal gesproken, voor hen volstaat een jaarlijkse autovrije zondag. Daar moeten we niet flauw over doen.'

Kortrijk was de eerste stad in België die een digitaal referendum organiseerde, iets waar Open VLD-burgemeester Vincent Van Quickenborne graag prat op gaat. Volgend jaar keert het referendum alvast terug 'met een nieuwe stelling', staat te lezen op de website van de stad. 'Deze keer zullen jullie mee kunnen bepalen wat de vraag zal zijn.'

Deze actie verdient zeker een pluim voor "Quickie", zo moet het en zal het in de toekomst mogelijk worden de bevolking vlug, gemakkelijk en goedkoop te raadplegen.

Ook de gemeentelijke en nationale verkiezingen kunnen in de toekomst zeker digitaal georganiseerd worden, zodat je van huis uit, met je paspoort, gedurende enkele weken tijd krijgt je stem uit te brengen.

Waarom wordt er zo lang getalmd om daar werk van te maken?

◆ Effectentaks ongrondwettelijk

Het Grondwettelijk Hof heeft de effectentaks vernietigd. Deze taks belaste particulieren die meer dan 500.000 euro aan aandelen op een effectenrekening hebben staan. Het ACV heeft altijd gezegd dat de echte rijken hun aandelen niet op een effectenrekening aanhouden en zo aan de taks ontsnappen. Ironisch genoeg wordt dit argument nu gebruikt om de taks te kelderen. De taks bracht in 2018 nog 226 miljoen euro op. Volgens het ACV moet er juist een volwaardige effectentaks worden voorzien naar alle vormen van financiële activa.

Het palmares van de regering Michel I qua rechtvaardige fiscaliteit oogt na deze afschaffing als een mager beestje. Eerst werd duidelijk dat de kaaimantaks vol gaten zat. Slechts met veel tegenzin heeft Van Overtveldt de taks sluitend gemaakt. Vervolgens werd een speculatietaks afgevoerd omdat de taks meer kostte dan opbracht.

Als kers op de taart wordt nu het symbool dat deze regering voor fiscale rechtvaardigheid gebruikte op het kapblok gelegd. Begrijpe wie kan. Op geen enkele manier heeft de regering rekening gehouden met de opmerkingen van de Raad Van State. De taks was kennelijk gewoon gemaakt met in het achterhoofd de wetenschap dat hij zou worden vernietigd. Het ACV is van mening dat in deze budgettaire barre tijden iedereen moet bijdragen. Ook de beleggers ...

In plaats van leedvermaak past enkel diepe schaamte. In plaats van de vermogenden en beleggersclubs toe te laten nu de champagne te ontkurken, verwachten we een snel initiatief van het parlement om – in overeenstemming met de opmerkingen van het Grondwettelijk Hof – een uitbreiding van de effectentaks te voorzien naar alle vormen van financiële activa. Tevens moet wie zijn aandelen aanhoudt met een vennootschap ook bijdragen.

Daarnaast wordt het de hoogste tijd dat er eindelijk een voldragen meerwaardebelasting komt, die maakt dat inkomsten uit kapitaal gelijk worden belast worden als loon. Het is niet te verantwoorden dat werknemers zwaar moeten bijdragen terwijl meerwaarden op vermogens meestal volledig worden vrijgesteld.

Er moet een vermogenstaks komen voor de superrijken.

◆ Over sofaslapers

Dakloosheid kent vele gezichten. Niet iedereen slaapt op straat of klopt aan bij de nachtopvang. Jongeren zoeken vaak zelf een oplossing. Ze logeren een tijdje bij vrienden of familie.

Mia is zo'n sofaslaper.

Het voelt alsof ik altijd aan het verhuizen ben. Al mijn hele leven ben ik tevergeefs op zoek naar een vaste woonplaats. Als baby was ik een tijdje dakloos. De afgelopen jaren ook verschillende keren. Momenteel logeer ik al enkele maanden bij mijn vriendje.

Veel mensen denken dat geen thuis hebben of dakloos zijn, automatisch betekent dat je op straat slaapt. Dat klopt niet: veel jongeren zoeken zelf een oplossing en logeren een tijdje bij vrienden of familie. Soms heb je op papier wel een vaste woonplaats, maar voelt de plek zo verschrikkelijk aan dat je liever elders slaapt. Zelfs op straat.

Het is voor mij bijna een gewoonte geworden om altijd opnieuw te vertrekken. Zodra ik langer dan een jaar op één plek woon, begint het raar aan te voelen. Dan wil ik er weg. Toch verlang ik naar een plek waarover ik kan zeggen: 'Hier blijf ik.' Ik droom van een echte thuis.

Als baby ben ik een tijdje dakloos geweest. We sliepen toen op straat of in opvangcentra, maar ik herinner me daar niets meer van. Mijn moeder was een prostituee met...

Lees verder via: [klik hier](#) Bron: Sociaal Net

BOEKEN

♦ Bevriende vijanden

De socialistische partij, opgericht in 1885, werd slechts node door de burgerlijke democratie aanvaard: eerst in het parlement (1893), dan in de regering (1918), en ten volle vanaf 1945. De uitbouw van een sterke rode zuil zorgde voor een socialistische identificatie, zowel emotioneel als rationeel. Naarmate de partij in het systeem integreerde, kwam er een Belgische gelaagdheid bij. Mede door de verschillende machtsposities in Wallonië, Vlaanderen en Brussel manifesteerden zich echter al voor 1914 concurrentiële regionale identificaties. Niettemin primeerde de eenheid. Tot het communautaire conflict en een andere visie op socialisme de emotionele verbondenheid ondermijnden: de partij viel in 1978 uiteen.

Bevriende vijanden verduidelijkt het complexe ontbindingsproces, beïnvloed door sociaal-economische en culturele factoren, door generatiewissels en veranderende allianties.

Harry Van Velthoven (1944) studeerde en doctoreerde aan de Vrije Universiteit Brussel, en is erehoogleraar van de Hogeschool Gent. Hij publiceerde over de Vlaamse, Waalse en Brusselse beweging, natievorming en nationalisme, socialisme, liberalisme en daensisme. Hij werd laureaat van de driejaarlijkse prijs Camille Huysmans in 1980 en werd in 2016 bekroond met de driejaarlijkse prijs Pil-van Gastel voor het boek *Scheurmakers en carrièristen. De opstand van christendemocraten en katholieke flaminganten, 1890-1914*.

♦ De lagere inkomensklassen

Onze samenleving is in beweging, en draait steeds meer rond de absoluut centrale idee van 'betaald werk', en dat gaat voor een steeds grotere groep mensen gepaard met een nieuwe kwetsbaarheid. Dat is het plaatje dat het onderzoeksrapport 'De lage middenklasse in België' laat zien. De stabiliteit van de middenklasse in België is deels valse schijn, en een steeds grotere groep binnen de maatschappij heeft het moeilijk om de eindjes aan elkaar te knopen. De kansen voor de lagere inkomensklassen om zich een eigen woning te verwerven zijn dramatisch

geslonken, en daarmee ook hun bescherming tegen een verdere afkalving van hun levensstandaard bij tegenslag. Meer dan vroeger worden de lagere inkomensklassen gekenmerkt door een fundamentele kwetsbaarheid, een nieuwe precariteit. Tegelijk moeten we vaststellen dat het overheidsbeleid weinig oog heeft voor die nieuwe kwetsbaarheid, om niet te zeggen dat bepaalde in de feiten breed gedragen beleidskeuzes die kwetsbaarheid zelfs nog vergroten — denk maar aan de interactie tussen de neerwaartse druk op de laagste inkomens enerzijds en de opwaartse druk op de woningprijzen anderzijds. Het resultaat is een samenleving waarin een grote groep de vruchten plukt van de omslag van een kostwinnersmodel naar een tweeverdienersmodel, maar ook steeds meer mensen uit de boot dreigen te vallen. Het verhaal is genoegzaam bekend: globalisering en technologisering richten een ravage aan onder de middenklasse in de Westerse landen, de 'oude' industriële basis van de wereldeconomie. Indien jobs al niet verdwijnen richting nieuwe economieën, worden ze wel geautomatiseerd. Het resultaat: de middenklasse kalft af, de samenleving polariseert. Het verhaal is genoegzaam bekend, maar daarom nog niet zonder meer correct. Niet in elk land staat de middenklasse in dezelfde mate onder druk, bewuste beleidskeuzes kunnen in belangrijke mate de impact van als ongrijpbaar voorgestelde fenomenen sturen. Bovendien verdonkeremaant een eenzijdige focus op globalisering en technologisering andere mogelijke verklaringen voor verschuivingen in de maatschappij die hun invloed hebben op de positie van de middenklasse.

Lees verder via:

https://static1.squarespace.com/static/580dff9f7e0ab87773fc653/t/5c34da05898583bbac8cc5f9/1546967578610/Somers_Een_nieuwe_kwetsbaarheid_Onderzoek_lage_middenklasse.pdf

♦ Klimaat en sociale rechtvaardigheid

Wat is een eerlijk klimaatbeleid? Wat is de relatie tussen de klimaatontwrichting, armoede en ongelijkheid? Hoe kunnen we onze ruimtelijke ordening, woningen, mobiliteit, energie, industrie en landbouw vormgeven op een manier die zowel sociaal als ecologisch is? Welke rol kunnen de banken, de belastingen en de steden daarin spelen? En hoe kunnen we onze verantwoordelijkheid opnemen tegenover ontwikkelingslanden, en tegenover mensen die door de gevolgen van de klimaatontwrichting moeten migreren?

In het boek wordt duidelijk dat een economische transformatie noodzakelijk is om de klimaatdoelstellingen te halen. Het goede nieuws is dat die transitie ook het leven van de overgrote meerderheid van de mensen kan verbeteren. Want een doortastend klimaatbeleid en sociale rechtvaardigheid kunnen niet zonder elkaar.

Sacha Dierckx, doctor in de politieke wetenschappen en master in de algemene economie (UGent), is wetenschappelijk medewerker bij Denktank Minerva. Hij bracht voor deze uitgave deskundige auteurs bijeen uit het middenveld en de academische wereld.

♦ Een stralende toekomst

Een humanistische hemelbestormer

Het eerste deel van 'Een stralende toekomst' is een boeiende en eigenzinnige analyse van een geleerde auteur die gewapend met een goed formulerende pen een sterk pleidooi houdt voor een radicaal humanisme en die daardoor bij mij hoge verwachtingen opriep voor het tweede deel waarin de 'Wat te doen?- vraag gesteld wordt. Jammer genoeg kan hij die verwachtingen niet inlossen - wie ter linkerkant trouwens wel op dit ogenblik? - en daardoor blijft 'Een stralende toekomst' te zeer een boek met een hoog utopisch gehalte, maar met te korte beentjes.

'Nu, op de drempel van de jaren twintig van de eenentwintigste eeuw, is een alliantie van etnische nationalist, vrouwenhaters en autoritaire politieke leiders bezig de wereldorde aan flarden te scheuren.' (p. 13)

Vanaf de eerste regels van dit vuistdikke boek bekent Mason kleur. In zeer duidelijke taal verklaart de journalist de oorlog aan de vrijemarkteconomie en aan de machineverering. Voor hem is het neoliberale project in de praktijk een aanslag op het humanisme.

Het systeem reduceerde de menselijke aard met harde hand tot economische concurrentie en het onderdrukte alle pogingen om te experimenteren met alternatieven. Paul Mason werpt zich in de traditie van Erich Fromm en de filosofen en sociologen van de Frankfurter Schule op tot een radicale humanist. Dat humanisme is geïnspireerd door de werken van de jonge Marx die hij schreef voor 'Het communistisch manifest' en die, tot lang na zijn dood, onbekend bleven. Het communisme van Marx uit die begintijd was het streven naar vrijheid voor alle mensen. De leninistische, stalinistische en maoïstische en regimes die zich op Marx beriepen, moesten hier volgens Mason niets van hebben.

In vier delen, opgesplitst in twintig forse hoofdstukken, ontwikkelt de auteur een breed en... Lees verder via:

<https://www.dewereldmorgen.be/artikel/2019/10/18/een-humanistische-hemelbestormer/>

♦ Sorry, we missed you (film)

Op een leeftijd waarop velen zelfs de fut niet meer hebben om de extreme uitwassen van het kapitalisme aan te klagen in een boze Facebookpost maakt 'kameraad' Ken Loach (83!) nog altijd films die wantoestanden aan de kaak stellen.

Dat doet hij ook in zijn recentste worp "Sorry We Missed You".

'Grote bedrijven zien je niet als een mens maar als een instrument dat hen helpt om meerwaarde te creëren.'

In het bejaardentehuis kleurenwiezen en zeuren over hangjongeren tot de thee koud is? De 83-jarige Ken Loach heeft er al evenmin tijd voor als voor het opblinken van de Gouden Palmen die hij in 2006 en 2016 won met *The Wind That Shakes the Barley* en *I, Daniel Blake*. De Britse regisseur en zijn wapenbroeder/scenarist Paul Laverty blijven al hun energie steken in sociaal-realistische films die uit het dagelijks leven zijn geplukt en aangeven waar de op neoliberale leest geschoeide Britse maatschappij tekortschiet.

'Werkgevers zullen altijd mensen uitbuiten. Ze moeten wel.'

In zijn nieuwste film *Sorry We Missed You* toont Rooie Ken hoe tegenwoordig zelfs tweeverdienersgezinnen in de problemen kunnen komen. Moeder is een thuisverpleegster die nauwelijks rust wordt gegund en niet genoeg tijd krijgt om haar patiënten deftig te verzorgen. Vader hoopt de schuldenberg sneller te kunnen verkleinen door als zelfstandige aan de slag te gaan voor een koeriersbedrijf, maar miskijkt zich lelijk op de flexijob. Tegenover de vele verplichtingen die beslag leggen op zijn gezinsleven staan nauwelijks rechten. Het heeft veel weg van een moderne vorm van uitbuiting, en daar heeft Loach nooit om kunnen lachen. Met een strijd lust die niet onderdoet voor die van de gele hesjes of de activisten van Extinction Rebellion trekt de veteraan opnieuw van leer tegen het beleid.

In 1966 klaagde je met je tv-drama *Cathy Come Home* al aan hoe woningnood jonge gezinnen kapotmaakte. In *Sorry We Missed You* vormen de toegenomen werkdruk en de uitgeholde rechten van werknemers het grootste gevaar. Heb je die ontwikkelingen zien aankomen? Ken Loach: Nee. Ik ben geen wetenschapper, zulke tendenzen kan ik niet voorspellen. Het grote probleem is dat er in al die jaren helemaal niets is veranderd. De conflicten tussen werkgevers en werknemers zijn in principe dezelfde gebleven. Ze zijn hoogstens iets minder zichtbaar. Vroeger dreigden de bazen dat ze een deel van je loon zouden inhouden al je volgens hen niet hard genoeg werkte. Vandaag maken ze jou wijs dat je je eigen werkgever bent, maar dat komt er in de praktijk op neer dat ze je doodleuk zonder vergoeding naar huis sturen op dagen dat er weinig werk is. Zelfstandigen en interimkrachten krijgen geen vakantiegeld of ziekteverzekering. Wie door een ongeval arbeidsongeschikt raakt, wordt aan zijn lot overgelaten. Het probleem is hetzelfde gebleven: de grote bedrijven zien je niet als een mens maar als een instrument dat hen helpt om meerwaarde te creëren.

Profiteren de werknemers dan niet van de technologische vooruitgang?

Loach: Ik vrees van niet. Toen ik jonger was, hoorde je dat er dankzij de nieuwe technologie enkel nog in de voormiddag zou moeten worden gewerkt. In de namiddag zouden mensen vrij zijn en de tijd hebben om zich bij te scholen. Ik maak je geen blaasjes wijs. Iedereen met een beetje politiek inzicht wéét wel dat zo iets nooit zal gebeuren, want dat is niet in het belang van de werkgevers. Als technologie het werk verlicht, nemen ze gewoon minder mensen in dienst en die zullen harder dan voorheen moeten werken. Waarom zouden ze het anders aanpakken? Werkgevers zullen altijd mensen uitbuiten. Ze moeten wel. Ze concurreren met bedrijven die precies hetzelfde doen.

Aan de linkse partijen om daar tegenin te gaan, maar die hebben het in heel Europa opvallend moeilijk om kiezers te overtuigen.

Loach: Wat wil je? De centrumlinkse partijen en de sociaaldemocraten hebben overduidelijk gefaald. Toen ze aan de macht waren, zijn ze er niet in geslaagd om grote structurele veranderingen door te voeren. De ongelijkheid neemt toe. De armoede neemt toe. De publieke dienstverlening laat te wensen over. We pakken het probleem van de klimaatverandering niet aan en we maken amper werk van een duurzame economie. Vandaag zijn er amper nog vaste jobs en moeten mensen zich maar zien te beredderen met interim- of freelancewerk. In Groot-Brittannië zijn er tal van docenten en professoren die ondanks hun universitaire diploma's en doctoraten niet genoeg verdienen om van te leven. We kampen vaak met een enorme

werkloosheid. Dan is het niet onlogisch dat de woede toeneemt - we weten dat we worden bedrogen. Die woede wordt helaas niet door centrumlinks of de sociaaldemocraten opgevangen maar door extreemrechts.

Hoe zou jij extreemrechts de wind uit de zeilen nemen?

Loach: Zolang we de oude structuren goedpraten en steunen, zit extreemrechts gebeiteld en vegen ze de vloer met ons aan. Je moet terugvechten door voor een alternatief te zorgen. Alles staat of valt met een politieke analyse van de oorzaak van de problemen. Vervolgens heb je politieke leiders nodig die de mouwen oprollen om die analyse in de praktijk om te zetten. Ernstig links zegt dat de problemen voortkomen uit de economische structuur zelf. Om elkaar te kunnen beconcurreren willen de grote bedrijven enorm op de loonkost besparen. Ze geven geen zier om het milieu en vinden flexibel werk een geschenk uit de hemel. Ze willen arbeidskrachten kunnen aanwerven en ontslaan zoals je een waterkraan open- en dichtdraait. Ernstig links mag er niet voor terugdeinzen om het economische model te herzien en te pleiten voor collectief beheerde bedrijven, een planeconomie en een doordacht beheer van de natuurlijke rijkdommen.

Geloof je echt in de toekomst van 'ernstig links'?

Loach: In de Europese landen zie ik niet meteen een opening, maar in Groot-Britannië maakt ernstig links wel kans nu Jeremy Corbyn de Labour-partij leidt. Hij wil de macht van de grote bedrijven afzwakken. Hij pleit voor syndicale rechten voor álle werknemers en voor staatstussenkomst om achteropgeeraakte regio's er weer bovenop te helpen. Helaas wordt Corbyn binnen Labour zwaar aangevallen door de resterende Blairites. Met zijn illegale oorlog in Irak en steun aan de grote bedrijven heeft premier Tony Blair de sociaaldemocraten kapotgemaakt.

Kunnen films als I, Daniel Blake of Sorry We Missed You het tij keren?

Loach: Een hardvochtige regering als de onze kun je niet veranderen. De armen moeten en zullen tot arbeid worden verplicht. Wie niet werkt, moet worden gestraft om de rest te ontmoedigen. Al kunnen films wel de oppositie steunen en invloed hebben op het debat. Vlak voor het interview betreurde je het overtal aan mannelijke filmjournalisten. Ben je bezorgd om gendergelijkheid en vrouwenrechten? In sommige Amerikaanse staten wordt abortus weer zo goed als verboden.

Loach: Ik vind dat weerzinwekkend. Abortus is op zich al een enorm belangrijk onderwerp, maar daar komt nog iets heel engs bij: het streven om mensen te controleren. Controle uitoefenen is een obsessie van extreemrechts. Extreemrechts steunt president Trump en Trump stelt hen tevreden door hen te bevestigen in hun macht en hun vermeende recht om andere mensen te controleren.

De mensen die via extreemrechts aan de macht willen komen, paaien religieus rechts. Een groot deel van hun aanhang bestaat uit religieuze fundamentalisten en aanhangers van religies die een hiërarchisch samenlevingsmodel voorstaan. Eén aspect daarvan is vrouwen onder de knoet houden. Een verbod op abortus is hun totem. God staat aan de kant van extreemrechts.

'Een hardvochtige regering als de onze kun je niet veranderen. De armen moeten en zullen tot arbeid worden verplicht.'

De afgelopen jaren werd je, onder meer door de Belgische premier Charles Michel, verdacht van antisemitisme. Je zou met name geweigerd hebben Holocaust-ontkenners te veroordelen. Hoe kijk jij daar nu op terug?

Loach: Die hele discussie was zéér verdacht. Het zou uiteraard bespottelijk zijn om het bestaan van de Holocaust in twijfel te trekken. Die is even reëel als de Tweede Wereldoorlog. Het is een zorgwekkende tijd: tegenwoordig beweren de Polen dat ze niets met de Holocaust te maken hadden en ook de Hongaren minimaliseren hun aandeel, al gaat dat volledig tegen de feiten is. Waarom was die hele discussie 'zeer verdacht'?

Loach: Wie ontkent er de Holocaust nou? Wie geeft er ruimte en aandacht aan degenen die beweren dat de Holocaust niet heeft plaatsgevonden? Het is pure nonsens en een gevaarlijke leugen dat ik niet inga tegen mensen die de Holocaust ontkennen. Ik ben via de krant The

Guardian aangevallen. Ik ben verkeerd geciteerd en men heeft sommige van mijn uitspraken uit hun context getrokken. Mijn belagers hebben me al lang in het vizier omdat mensen in mijn entourage de onderdrukking van de Palestijnen aan de kaak stellen. Israël mag de internationale wetten ongestraft overtreden. De inbreuken zijn duidelijk. Ze nemen de Palestijnen land af en de blokkade in Gaza wordt niet opgeheven. Bij gebrek aan steun en verweer vragen de Palestijnen ons om Israël te boycotten. Bijvoorbeeld door niet naar Tel Aviv te reizen voor het Eurosongfestival. Ik reageer op die oproep door de Palestijnen mijn steun te geven. Dit interview is wel erg de politieke toer opgegaan. Is praten over je kunde als filmmaker te frivol ?

Loach: Nee hoor, dat is van cruciaal belang. Wanneer we een film draaien, is een goede film maken onze eerste bekommernis. Cruciaal daarbij zijn medewerkers waar we in geloven en een goede voorbereiding. We willen een rechtstreekse band creëren tussen de kijker en wat er op het scherm is te zien. Ik wil niet dat hem een fantastisch shot opvalt want dat haalt hem uit de film. We draaien ook per sequentie. Acteurs weten nooit wat hen te wachten staat, ook voor hen is alles wat in de film gebeurt een verrassing. Paul Laverty werkt enorm hard om het scenario helemaal juist te krijgen, maar omdat de acteurs het script pas de dag zelf krijgen, hebben ze de indruk dat ze veel improviseren. Daar hou ik van. Het mag niet lijken alsof ze Pauls woorden gebruiken, het moet lijken alsof ze die woorden op het moment zelf verzinnen. Het is handigheidje waar we mettertijd goed in zijn geworden. Een goede pianist kan het ook doen lijken alsof hij gaat zitten en de impromptu's van Chopin ter plaatse verzint, terwijl hij wel degelijk geoefend heeft op muziek die tweehonderd jaar eerder is gecomponeerd.

Een recensie vind je in de Filmkrant

<https://filmkrant.nl/recensies/sorry-we-missed-you/>

ANTIPESTTEAM

♦ STOP geweld tegen vrouwen

Door het Verdrag van Istanboel in 2016 te ondertekenen verbonden de verschillende beleidsniveaus (federale overheid, gewesten, gemeenschappen en gemeentes) er zich toe gecoördineerde maatregelen te treffen om geweld te voorkomen, de slachtoffers te beschermen en de daders te vervolgen. In 2019 blijkt uit het alternatieve rapport van het middenveld over de uitvoering van het Verdrag van Istanbul op basis van talrijke vaststellingen op het terrein dat dit Verdrag nauwelijks in de praktijk wordt omgezet.

Het Mirabal platform nodigt jullie uit voor een grote nationale manifestatie tegen geweld tegen vrouwen op zondag 24 november.

Vertrek om 14u aan het Europakruispunt (voor het Centraal Station)

De volgende dag, maandag 25 november 2019, nodigen wij jullie uit om deel te nemen aan/te organiseren acties in verschillende steden met een minuut geluid om 12u, in het bijzonder tijdens de actie "She Had A Name": <https://www.facebook.com/events/615427745653943/>

Info en mobilisatiemateriaal op mirabalbelgium.org

♦ Aanpak jeugdcriminaliteit in NL

Jongeren zoeken soms de grens op. Experimenteren hoort bij hun leeftijd. Maar soms gaan zij te ver en plegen ze een misdrijf of overtreding. De omgeving kan hier veel last van hebben. Denk aan de winkelier van wie gestolen wordt of de bewoners van een wijk waar een groep jongeren overlast veroorzaakt.

Om kleine jeugdcriminaliteit te vermijden is, in Nederland, HALT opgericht.

HALT staat voor "Het Alternatief".

Halt is een Nederlandse instantie die kortlopende interventies organiseert om jeugdcriminaliteit te voorkomen, bestrijden en bestraffen. De Halt-interventie wordt uitgevoerd, om kleine vergrijpen - zoals vernieling, (winkel)diefstal, overlast en schoolverzuim - gepleegd door jongeren van 12 tot 18 jaar, snel af te doen met een leerstraf en soms ook een werkstraf.

Zo kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.

De ervaring was dat het vervolgen van eenvoudige delicten vaak op niets uitliep en een onevenredig groot beroep deed op de bureaucratie. Bovendien was het opvoedkundig gezien niet goed om een jongere pas na een procedure van een half jaar of langer met de gevolgen van zijn of haar daad te confronteren. Een Halt-interventie heeft meer effect. Het voordeel voor de gestrafte jongere is dat er geen strafblad wordt opgemaakt.

Jaarlijks worden in Nederland circa 16.000 jongeren door een opsporingsambtenaar (meestal de politie of een leerplichtambtenaar) naar Halt verwezen.

Jongeren die een strafbaar licht vergrijp plegen, worden door politie of leerplichtambtenaren naar Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. De jongere moet excuses aanbieden aan eventuele slachtoffers en de schade vergoeden. Op deze manier krijgen jongeren inzicht in hun eigen gedrag.

Halt geeft ook voorlichting op scholen, voert veiligheidsanalyses uit en biedt opvoedingsondersteuning.

Voor alle verdere INFO: <https://www.halt.nl/>

♦ Het jeugddelinquentierecht

Het hervormde jeugddelinquentierecht is zeer uithebreid: raak je er niet wijs uit?

Doe dan beroep op SAM, dat publiceert op Jeugdrecht.be een reeks heldere bijdragen, die telkens vertrekken van een concreet verhaal. Over Illias en zijn vrienden, die het aan de stok kregen met bejaarde burens. Over Sam, die samen met zijn maten mensen afperste op straat. Of Vanessa, die make-up stal in de winkel.

Wat zegt het nieuwe decreet Jeugddelinquentierecht over de gevolgen van deze jeugddelicten?

Deze bijdragen schetsen het grotere plaatje:

- [Een overzicht van de krachtlijnen van het decreet](#)
- [Wat kan het openbaar ministerie doen?](#)
- [Wat kan de jeugdrechter/jeugdrechtbank doen?](#)

◆ Klachten over leerkrachten

Is er iets mis met het onderwijs én met sommige leerlingen?

Leerkrachten die kleuters vastbinden aan een stoel en kinderen in de lagere school opsluiten in een kast: in het onderwijs zal je niemand horen zeggen dat die praktijken door de beugel kunnen. “Maar het feit dát het gebeurt, moet alle alarmen laten afgaan. Er is iets mis met het onderwijs én met sommige leerlingen”, zeggen specialisten.

Onderzoekster Elke Emmers van de Hogeschool UCLL getuigde in Het Nieuwsblad over gedwongen afzondering van al te lastige kleuters en leerlingen in Vlaamse scholen. “Wij hebben van een aantal studenten het signaal gekregen dat er in sommige scholen vrijheidsberovende maatregelen worden toegepast, zoals het vastbinden van kleutertjes aan hun stoel, fixeren van lagerschoolkinderen met een riem aan een stoel of het opsluiten van kinderen in een ruimte zonder ramen of beveiliging, vaak is dat gewoon de bezemkast.”

Stemmen uit het onderwijs beklemtonen dat dit “uitzonderingen van de uitzonderingen” zijn. Maar dat het überhaupt nog gebeurt in 2019, is reden tot ongerustheid. “De problemen groeien”, zegt Stefan Grielens, voorzitter van het Vrij CLB-netwerk. “We stellen vast dat het aantal gedragsproblemen exponentieel stijgt. Ik stel me luidop de vraag wat daar de oorzaak van kan zijn.”

Nancy Libert van ACOD-Onderwijs wijst onder andere naar het verguisde M-decreet, dat bepaalt dat leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften worden opgenomen in reguliere klassen. In het nieuwe Vlaamse regeerakkoord wordt dat binnenkort vervangen door een begeleidingsdecreet.

“Dat M-decreet zorgde voor een enorme bijkomende druk op de leerkrachten in het gewone onderwijs. Die krijgen leerlingen met gedragsstoornissen in hun klas. Er zijn leerkrachten die niet weten hoe ze daarmee moeten omgaan, hoe hard ze ook hun best doen. Dat kan leiden tot schrijnende situaties. Het is de jongste jaren veel moeilijker geworden voor leerkrachten, daar bestaat geen twijfel over. Het is een gevecht, elke dag”, zegt Libert.

“De cijfers bewijzen dat het probleem niet alleen bij het M-decreet ligt”, zegt Stefan Grielens. “Al bij al valt de stress die dat met zich meebrengt nogal mee. Er is nog iets anders aan de hand.” Volgens hem kan het een gevolg zijn van de grotere aandacht die er is voor leerlingen met afwijkende gedrag. “De vraag creëert een aanbod. Als er veel aandacht is voor problematisch gedrag, zal daar makkelijke over worden gepraat en stijgt logischerwijs ook het aantal gedetecteerde gevallen. Vroeger waren die er wellicht ook, maar was het minder een gespreksonderwerp.”

De tolerantiedrempel is verlaagd, zegt Grielens. “Een gedrag zal veel eerder als problematisch worden gesignaleerd. Dat is niet erg, integendeel. Maar het houdt wel in dat er voldoende omkadering moet zijn voor de leerlingen én de leerkrachten om daarmee aan de slag te gaan. Het is aan de schooldirecties om hun organisaties aan die nieuwe realiteit aan te passen.”

En net daaraan mangelt het niet zelden, zegt Marnix Heyndrickx van de liberale onderwijsvakbond VSOA. “We krijgen geregeld signalen van leerkrachten dat ze in de kou staan omdat de directie hen onvoldoende steunt in de dagelijkse problemen die ze in de klassen ondervinden met onwillige leerlingen. Er is te weinig omkadering en er is hier en daar een tendens om lastige leerlingen niet of nauwelijks te sanctioneren. Zo creëer je een sfeer van straffeloosheid, die er niet toe leidt dat leerlingen zich beter gaan gedragen. Integendeel.”

“De rol van de directeur is cruciaal”, zegt Stefan Grielens. “Als de school een goed, duidelijk omlind beleid heeft. Als er de nodige kanalen zijn om problemen te herkennen, op te vangen en te verhelpen. Als er sluitende afspraken zijn gemaakt met leerkrachten en leerlingen, dan zijn alle factoren aanwezig om potentieel problematische situaties snel en accuraat op te lossen. Als dat zorgbeleid er niet is, dan krijg je gehannes en kunnen de stoppen doorslaan.”

“In de praktijk zien we geregeld dat een situatie uit de hand loopt”, zegt Nancy Libert van ACOD-onderwijs. “Natuurlijk weten we dat er goede en minder goede leerkrachten zijn. En - we moeten dat onder ogen durven zien - er zijn ook onhandelbare kinderen. De druk is hoog, het aantal leerlingen is groter dan ooit en de populatie is nog nooit zo divers geweest. Eerlijk, ik kan begrijpen dat leerkrachten in sommige gevallen overgaan tot drastische maatregelen, al zijn de methodes die hier en daar blijkbaar worden gebruikt nooit goed te praten.”

Een pasklare oplossing is er niet, zegt pedagoog Pedro De Bruyckere van de Arteveldehogeschool en de universiteit van Leiden. “Het is een grote uitdaging voor leerkrachten om op een gepaste manier om te gaan met onhandelbare leerlingen. Kinderen vastbinden of opsluiten kan nooit de oplossing zijn. Het zorgt voor een cultuur van angst die contraproductief is.” Wat werkt dan wel? “Kinderen tijdelijk uit de klas verwijderen om ze te laten afkoelen - iets waar leerkrachten ook baat bij hebben - maar vooral: een goede structuur en omkadering in de school zelf.”

www.antipestteam.be

Voor alle verdere informatie, zie:

www.neutr-on.be

Samen tegen corruptie en onrecht

Stuur deze Nieuwsbrief verder naar familie, vrienden en kennissen, a.u.b.

Wie geen Nieuwsbrief meer wil ontvangen kan zich, op eenvoudig verzoek, uitschrijven via neutron.vakbond@skynet.be